

EUROPEISKA DATATILLSYNSMANNEN

Sammanfattning av Europeiska datatillsynsmannens yttrande om översynen av EU:s förordningar om delgivning av handlingar och bevisupptagning i mål och ärenden av civil eller kommersiell natur

(Den fullständiga texten till detta yttrande finns på engelska, franska och tyska på Europeiska datatillsynsmannens webbplats www.edps.europa.eu)

(2019/C 370/07)

Den 31 maj 2018 utfärdade Europeiska kommissionen två förslag, ett till Europaparlamentets och rådets förordning om ändring av rådets förordning (EG) nr 1206/2001 av den 28 maj 2001 om samarbete mellan medlemsstaternas domstolar i fråga om bevisupptagning i mål och ärenden av civil eller kommersiell natur ⁽¹⁾, och ett till förordning om ändring av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1393/2007 av den 13 november 2007 om delgivning i medlemsstaterna av rättegångshandlingar och andra handlingar i mål och ärenden av civil eller kommersiell natur ⁽²⁾. Förslagen syftar huvudsakligen till att få det rättsliga samarbetet på dessa områden att fungera bättre, bland annat genom föreskrifter om att handlingar och framställningar om bevisupptagning ska översändas genom ett decentraliserat it-system.

Europeiska datatillsynsmannen erkänner att utbyte av personuppgifter är nödvändigt för inrättandet av ett område med frihet, säkerhet och rättvisa. Han välkomnar därför de övergripande målen i förslagen om att effektivisera det rättsliga samarbetet i mål och ärenden av civil eller kommersiell natur när det gäller bevisupptagning och delgivning av handlingar, särskilt genom digitalisering och användning av informationsteknik. Han håller med om att den föreslagna lagstiftningen kan få faktiska konsekvenser för EU-medborgarnas dagliga liv.

I detta yttrande ges tre rekommendationer för att på ett konstruktivt sätt hjälpa lagstiftarna att uppnå detta mycket viktiga mål samtidigt som det säkerställs att stadgan och den allmänna dataskyddsförordningen efterlevs:

- En tydlig rättslig grund bör tillhandahållas för it-systemet som ska användas för att översända handlingar, framställningar och meddelanden för dessa förordningars syften. I synnerhet bör denna rättsliga grund i princip föreskrivas i en EU-rättsakt i den händelse it-systemet skulle innebära att en EU-institution, ett EU-organ, en EU-byrå eller ett EU-kontor involveras. Datatillsynsmannen rekommenderar också att användningen av ett sådant system föreskrivs i rättsakten även om behandlingen av personuppgifter skulle ske inom ramen för ett befintligt it-system. Det befintliga system som planeras användas bör dock vederbörligen fastställas på grundval av en rättsakt som antagits på EU-nivå, vilket för närvarande inte är fallet med e-Codex. Om EU-lagstiftaren väljer lösningen e-Codex bör avsaknaden av ett rättsligt instrument på EU-nivå för upprättande och reglering av systemet åtgärdas utan dröjsmål.
- Rättsakterna bör innehålla en beskrivning på hög nivå av it-systemets aspekter, såsom dataskyddsansvar eller relevanta tillämpliga skyddsåtgärder som ska definieras närmare i genomförandeakterna. I den mån kommissionen eller andra EU-institutioner, EU-organ, EU-byråer eller EU-kontor är inblandade i driften av det nya systemet bör i synnerhet deras ansvar som (gemensamma) personuppgiftsansvariga eller personuppgiftsbiträden helst fastställas i rättsakten.
- En konsekvensbedömning av dataskydd bör genomföras när genomförandeakterna utarbetas.

Datatillsynsmannen ger ytterligare detaljerade rekommendationer i detta yttrande.

Datatillsynsmannen står till institutionernas förfogande för vidare konsultation under lagstiftningsprocessen och under förordningarnas genomförandefas efter att de har antagits.

⁽¹⁾ EUT L 174, 27.6.2001, s. 1.

⁽²⁾ EUT L 324, 10.12.2007, s. 79.

1. Inledning och bakgrund

1. Den 31 maj 2018 antog kommissionen två förslag ⁽³⁾ för att ändra två av Europaparlamentets och rådets förordningar enligt följande:
  - Rådets förordning (EG) nr 1206/2001 av den 28 maj 2001 om samarbete mellan medlemsstaternas domstolar i fråga om bevisupptagning i mål och ärenden av civil eller kommersiell natur (nedan kallad *förordningen om bevisupptagning*).
  - Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1393/2007 om delgivning i medlemsstaterna av rättegångshandlingar och andra handlingar i mål och ärenden av civil eller kommersiell natur (nedan kallad *förordningen om delgivning av handlingar*).
2. I förordningen om bevisupptagning, som gäller sedan 2004, föreskrivs två sätt för bevisupptagning mellan medlemsstater: bevisupptagning genom den anmodade domstolen och direkt bevisupptagning av den ansökande domstolen.
3. I förordningen om delgivning av handlingar, som gäller sedan 2008, föreskrivs olika sätt att översända handlingar från en medlemsstat till en annan för delgivning i den senare genom sändande eller mottagande organ eller genom översändande på konsular eller diplomatisk väg. I förordningen fastställs också enhetliga rättsliga villkor för delgivning av handlingar direkt med post över gränserna och det föreskrivs också direkt delgivning genom en behörig person i den mottagande medlemsstaten, förutsatt att sådan direkt delgivning är tillåten enligt den medlemsstatens lagstiftning. Förordningen innehåller vissa miniminormer för skyddet av rätten till försvar. Tillämpningen av förordningen är ”inte begränsad till förfaranden inför domstol, eftersom den även gäller för ”andra handlingar än rättegångshandlingar” som kan behöva delges i olika förfaranden utanför domstol (exempelvis i arvsärenden hos notarius publicus eller familjerättsliga ärenden vid en myndighet) eller till och med i avsaknad av några bakomliggande rättsliga förfaranden.” ⁽⁴⁾.
4. Förslagen ingår i kommissionens arbetsprogram för 2018 under Refit-initiativ på området för rättvisa och grundläggande rättigheter som grundar sig på ömsesidigt förtroende ⁽⁵⁾. Förslagen åtföljs av en konsekvensbedömning ⁽⁶⁾.
5. I båda förslagen föreskrivs att handlingar, framställningar och meddelanden ska översändas genom ett obligatoriskt decentraliserat it-system bestående av nationella it-system som är sammankopplade genom en kommunikationsinfrastruktur som möjliggör ett säkert och tillförlitligt gränsöverskridande informationsutbyte i realtid mellan nationella it-system. I förslagen föreskrivs också tillämpning av förordning (EU) nr 910/2014 om elektronisk identifiering och betrodda tjänster för elektroniska transaktioner på den inre marknaden ⁽⁷⁾.
6. Den 13 februari 2019 antog Europaparlamentet sina lagstiftningsresolutioner om båda förslagen vid första behandlingen ⁽⁸⁾ och enades bland annat om att ett decentraliserat it-system bör upprättas, förutsatt att ett sådant system baseras på e-Codex och att införandet av ett sådant system säkerställs genom delegerade akter.
7. Den 6 juni 2019 hölls en riktlinjedebatt i rådet. Ordförandeskapet drog slutsatsen att rådet bekräftat behovet av att modernisera processerna när det gäller rättsligt samarbete i mål och ärenden av civil eller kommersiell natur. Ordförandeskapet noterade att det fanns ett önskemål om ett decentraliserat och säkert it-system och tillade att ministrarna endast kunde godta obligatorisk användning av systemet under vissa förhållanden, som innefattar en

⁽³⁾ Förslag COM(2018) 378 final (nedan kallat *förslaget om bevisupptagning*) och förslag COM (2018)379 final (nedan kallat *förslaget om delgivning av handlingar*).

⁽⁴⁾ Motiveringen, s. 2.

⁽⁵⁾ Kommissionens arbetsprogram 2018: En agenda för ett mer enat, starkare och mer demokratiskt EU (COM(2017) 650 final, 24.10.2017), bilaga II, punkterna 10 och 11.

⁽⁶⁾ Arbetsdokument från kommissionens avdelningar SWD(2018)285 och SWD(2018)287.

⁽⁷⁾ I motiveringen sågs följande om förslaget om bevisupptagning, sidan 3, och om förslaget om delgivning av handlingar, sidan 4: ”Det finns i princip inget som hindrar medlemsstaterna från att digitalisera sina kommunikationsmetoder, men tidigare erfarenheter och prognoser om vad som kommer att hända om åtgärder på EU-nivå inte vidtas visar att framstegen skulle bli mycket långsamma och att, även om medlemsstaterna skulle vidta åtgärder, driftskompatibilitet inte kan säkerställas utan en ram med stöd av EU-rätten. Målet för förslaget kan inte i tillräcklig utsträckning uppnås av medlemsstaterna på egen hand, utan kan endast uppnås på unionsnivå.”

⁽⁸⁾ P8_TA(2019)0103 och P8_TA(2019)0104.

längre övergångsperiod och ett back-end-referenssystem som ska tillhandahållas av kommissionen. En lista över nödvändiga undantag måste också övervägas. Slutligen noterade ordförandeskapet att e-Codex skulle kunna vara den programlösning som ska användas för detta ändamål. Ytterligare arbete ska utföras på teknisk nivå (*).

8. Den 23 april överlämnade kommissionen en begäran om samråd till Europeiska datatillsynsmannen (nedan kallad *datatillsynsmannen*) för att bedöma båda förslagens överensstämmelse med den allmänna dataskyddsförordningen. Datatillsynsmannen välkomnar samrådet med kommissionen.

3. Slutsatser

24. Datatillsynsmannen välkomnar förslagets övergripande mål att förbättra det rättsliga samarbetets effektivitet, särskilt genom digitalisering och användning av informationsteknik, i samband med bevisupptagning och delgivning av handlingar i mål och ärenden av civil eller kommersiell natur. Detta yttrande syftar därför till att ge konstruktiva och objektiva råd till EU:s institutioner.

25. Datatillsynsmannen välkomnar beskrivningen av en systemarkitektur på hög nivå i själva rättsakten och skyldigheten att tillförlitligt utbyta information, liksom behovet av att använda betrodda tjänster i enlighet med förordning (EU) nr 910/2014.

26. Europeiska datatillsynsmannen ger tre viktiga rekommendationer för att säkerställa att stadgan och den allmänna dataskyddsförordningen efterlevs.

— En tydlig rättslig grund för it-systemet som ska användas för översändning av handlingar, framställningar och meddelanden vid tillämpningen av dessa förordningar bör tillhandahållas. Om it-systemet skulle innebära att en EU-institution, ett EU-organ, en EU-byrå eller ett EU-kontor involveras bör denna rättsliga grund i princip fastställas i en EU-rättsakt. Datatillsynsmannen rekommenderar också att användningen av ett sådant system föreskrivs i rättsakten även om behandlingen av personuppgifter skulle ske inom ramen för ett befintligt it-system. Det befintliga system som ska användas bör i vederbörlig ordning fastställas på grundval av en rättsakt som antagits på EU-nivå, vilket för närvarande inte är fallet med e-Codex. Om EU-lagstiftaren väljer lösningen e-Codex bör avsaknaden av ett rättsligt instrument på EU-nivå för upprättande och reglering av systemet åtgärdas utan dröjsmål.

— Rättsakterna bör innehålla en beskrivning på hög nivå av it-systemets aspekter, såsom dataskyddsansvar eller relevanta tillämpliga skyddsåtgärder som ska definieras närmare i genomförandeakterna. I den mån kommissionen eller andra EU-institutioner, EU-organ, EU-byråer eller EU-kontor är inblandade i driften av det nya systemet bör i synnerhet deras ansvar som (gemensamma) personuppgiftsansvariga eller personuppgiftsbiträden helst fastställas i rättsakten.

— En konsekvensbedömning av dataskydd bör genomföras när genomförandeakterna utarbetas.

27. Datatillsynsmannen rekommenderar också följande:

— Båda rättsakterna bör innehålla föreskrifter om en genomförandeakt där it-systemet beskrivs närmare, och genomförandeakterna bör omfatta de nya bestämmelserna om elektronisk delgivning och om direkt bevisupptagning genom videokonferens så att den också inbegriper särskilda skyddsåtgärder för dessa typer av uppgiftsbehandling.

(*) Resultat av rådets möte (9970/19), s. 7. Den preliminära versionen finns på <https://www.consilium.europa.eu/media/39709/st09970-en19.pdf>

I ordförandeskapets dokument (9566/19), punkterna 8 och 13, anges att "[i] kommissionens konsekvensbedömningar, som åtföljer de båda förslagen, anses e-Codex [...] vara det lämpligaste och enda enkelt tillgängliga it-systemet. Utvecklingen av ett annat decentraliserat system skulle innebära att samma utmaningar som redan tas upp i samband med utvecklingen av e-Codex skulle tas upp igen." "En av de befintliga lösningarna är e-Codex, ett system som med finansiellt stöd från EU har utvecklats av ett konsortium av medlemsstater under en period på nästan tio år. E-Codex används för närvarande för följande syften: företagsregistrens sammankopplingsystem, sammankoppling av nationella insolvensregister samt systemet för digitalt utbyte av elektroniska bevis. Vad gäller användning som bygger på frivilligt samarbete har dock e-Codex inte ännu genomförts och tagits i bruk av alla medlemsstaterna. Under diskussionerna i arbetsgruppen framgick det att kommissionen – för de medlemsstater där det för närvarande inte finns några it-system som stöder elektroniska förfaranden – kan överväga möjligheten att utveckla en referensprogramvarulösning för ett back-end-system på nationell nivå, förutsatt att delegationernas stöd för obligatorisk elektronisk kommunikation är tillräckligt starkt och omfattande. Alla system måste vara tekniskt driftskompatibla och uppfylla samma tekniska specifikationer (protokoll, standarder, XML-scheman och arbetsflöden)."

- Vid gemensamt ansvar bör förhållandet mellan gemensamma personuppgiftsansvariga och innehållet i de obligatoriska arrangemangen mellan dem definieras i genomförandeakterna.
  - I genomförandeakterna bör skyddsåtgärder som säkerställer tillgång för ett begränsat antal behöriga användare anges.
  - Den statistik som ska samlas in bör i genomförandeakterna definieras närmare i så hög grad som möjligt.
28. Slutligen påminner datatillsynsmannen kommissionen, rådet och Europaparlamentet om att han även står till förfogande för konsultation under senare stadier i processen. Rekommendationerna i detta yttrande påverkar inte ytterligare kommentarer som datatillsynsmannen kan komma med om nya frågor uppstår. Datatillsynsmannen påminner om att kommissionen i enlighet med artikel 42.1 i förordning (EU) nr 2018/1725 är skyldig att samråda med datatillsynsmannen i samband med utarbetandet av delegerade akter som har en inverkan på skyddet av enskilda personers rättigheter och friheter med avseende på behandling av personuppgifter. Han räknar därför med att han senare kommer att rådfrågas om bestämmelserna i förslagen till genomförandeakter eller delegerade akter i detta avseende.

Bryssel den 13 september 2019.

Wojciech Rafał WIEWIÓROWSKI
Europeiska datatillsynsmannen
